

Τα παράδοξα της Κοιμήσεως

[Ορθοδοξία](#) / [Θεολογία](#) / [Θεοτόκος](#)

[Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος](#)

Εορτάζουμε και εφέτος, όπως κάθε χρόνο, με σεβασμό και με τιμή την Κοίμηση της Παναγίας και ο εορτασμός μας γεννά ανάμεικτα συναισθήματα: από την μια νοιώθουμε θλίψη και πόνο, διότι η Παναγία μας, που είναι «η ελπίς των απηλπισμένων και των αβοηθήτων δύναμις», δεν βρίσκεται πλέον σωματικά ανάμεσά μας να μας παρηγορή στις συμφορές του βίου μας και να μας προστατεύη από τα δεινά και από τους πειρασμούς. Από την άλλη, όμως, νοιώθουμε χαρά και ανακούφιση, διότι με την κοίμησή της «ου κατέλιπε τον κόσμο» αλλά συνεχίζει, με μεγαλύτερη μάλιστα παρρησία, να δέεται υπέρ ημών από την ουράνια κατοικία της.

«Ω του παραδόξου θαύματος! Η πηγή της ζωής εν μνημείω τίθεται και κλίμαξ προς ουρανόν ο τάφος γίνεται» (Στιχηρό του Εσπερινού). Ο υμνογράφος δεν στέκεται τόσο στο γεγονός της ταφής του ζωηφόρου σώματος της Παναγίας, αλλά τονίζει περισσότερο την μετατροπή του γήινου τάφου σε ουράνια κλίμακα, που οδηγεί στην εκ του θανάτου λύτρωση. Η Γεθσημανή, μάλιστα, όπου βρίσκεται ο τάφος

της, δεν θα είναι στο εξής τόπος θλίψεως αλλά τόπος ευφορίας: «Ευφραίνου Γεθσημανή, της Θεοτόκου το άγιον τέμενος», ενώ οι πιστοί καλούνται, με προεξάρχοντα τον αρχάγγελο Γαβριήλ, να αναφωνήσουν τον γνωστό ύμνο: «Κεχαριτωμένη χαίρε, μετά σου ο Κύριος».

Λησμονούμε, έτσι, προς στιγμήν την θλιβερή ατμόσφαιρα του θανάτου και μεταφερόμαστε στην χαρμόσυνη ατμόσφαιρα του Ευαγγελισμού. Η τριπλή εξ άλλου επανάληψη της φράσεως «Κεχαριτωμένη χαίρε, μετά σου ο Κύριος», στην κατάληξη και των τριών Στιχηρών του Εσπερινού της Κοιμήσεως, δημιουργεί την αίσθηση ότι, στο τέλος, κυριαρχεί η χαρά έναντι της λύπης. Όσο περισσότερο, μάλιστα, εμβαθύνει κανείς στην μελέτη της υμνογραφίας της ημέρας, άλλο τόσο οδηγείται στην διαπίστωση ότι το συναίσθημα της χαράς είναι κυρίαρχο.

Πολλά, λοιπόν, τα παράδοξα της εορτής της Κοιμήσεως: Η Κοίμηση της Θεοτόκου παραπέμπει στον Ευαγγελισμό και ο θάνατός της προξενεί την ζωή. Πράγματι, η Θεοτόκος δεν πέθανε, αλλά «μήτηρ υπάρχουσα της ζωής (του Χριστού) μετέστη προς την ζωήν». Εξ άλλου, στο πρόσωπό της «νενίκηνται της φύσεως οι όροι», εφ' όσον υπήρξε «μετά τόκον Παρθένος και μετά θάνατον ζώσα» (Ειρμός θ' ωδής).

Είναι χαρακτηριστικό ότι το «διπλούν θαύμα», ότι παρέμεινε Παρθένος μετά τον τόκο της, την γέννηση του Κυρίου, και ότι «μετέστη προς την ζωήν» μετά θάνατον, παρουσιάζεται και σε άλλα τροπάρια, όπως στο Κάθισμα του Όρθρου: «εν τη γεννήσει σου (του Χριστού από την Θεοτόκο) σύλληψις άσπορος, εν τη κοιμήσει σου νέκρωσις άφθορος». Γνωστότερη, βεβαίως, είναι η αναφορά του διπλού αυτού θαύματος στο Απολυτίκιο της εορτής: «εν τη γεννήσει την παρθενίαν εφύλαξας, εν τη κοιμήσει τον κόσμον ου κατέλιπες, Θεοτόκε...».

Ο υμνογράφος, ως φαίνεται, δεν ενδιαφέρεται να σταθή στην πρόσκαιρη θλίψη της κοιμήσεως αλλά σκοπεύει να μας μεταφέρει στην μόνιμη χαρά της αιωνίου ζωής που προεξαγγέλλει ο «θάνατος» της Παναγίας, γι' αυτό με αφορμή την Κοίμηση αναφέρονται τα ευχάριστα γεγονότα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, της Ενσαρκώσεως και Γεννήσεως του Θεού Λόγου, ακόμη και του «αναστάσιμου» θανάτου του Κυρίου. Τελικά, έχουν και τα παράδοξα την εξήγησή των!

Εάν ο Κύριος «ταφήν υπέστη εκουσίως ως θνητός», τότε η Παναγία «πως ταφήν αρνήσεται;» αναρωτιέται σε άλλο σημείο ο υμνογράφος. Εξ άλλου, «ου θαύμα θνήσκειν κοσμοσώτειραν κόρην, του κοσμοπλάστου σαρκικώς τεθνηκότος» (Συναξάρι). Όπως, όμως, Εκείνου το σώμα δεν παρέμεινε στον τάφο αλλά ανέστη, έτσι και Εκείνην «τάφος και νέκρωσις ουκ εκράτησεν», αλλά «μετέστη προς την ζωήν».

Κατά την κοίμησή της, μάλιστα, όπως αναφέρει το σχετικό Εξαποστειλάριο και εμφανίζεται στην εικονογραφία, «η πηγή της ζωής» παραδίδει το πνεύμα της στον Δημιουργό της ζωής. Δεν θα μπορούσε να γίνη διαφορετικά. Εκείνος που έλαβε

σάρκα και οστά από τα πανάγια αίματά της, δεν θα αφήση τώρα το άχραντό της σώμα να υποστή την αλλοίωση και την φθορά του θανάτου, γι' αυτό την μεταθέτει «εκ γης εις ουρανόν» με τα ίδια του τα χέρια «ενδόξως και υπέρ λόγον».

Ας παρακαλέσωμε, λοιπόν, την γλυκιά μας μητέρα Παναγία, που ο θάνατός της έγινε το «διαβατήριο ζωής της αιδίου και κρείττονος» να πρεσβεύη υπέρ ημών στον Κύριο να μας χαρίση και εμάς το διαβατήριο της αιωνίου ζωής. Ας μην λησμονούμε, όμως, παράλληλα, να ακολουθούμε και εμείς την δική της προτροπή, που αποτελεί και την διαθήκη της προς όλους τους ανθρώπους: «ο τι αν λέγη υμίν ποιήσατε» (Ιωάν., β' 5).

Γινόμενοι, έτσι, δούλοι Κυρίου, όπως έγινε η Παναγία, και ακολουθώντας πιστά το θέλημά Του, «ίνα ευσεβώς, σωφρόνως και δικαίως ζήσωμεν» (Τιτ., β' 12), επιτρέπομε, κατ' ουσίαν, στην «εν πρεσβείαις ακοίμητον Θεοτόκον και προστασίαις αμετάθετον ελπίδα» να λάβη μεγαλύτερη παρρησία από τον Υιό της και Θεό μας, ώστε να μεσιτεύη νυν και αεί υπέρ της σωτηρίας των ψυχών πάντων ημών. Γένοιτο!

<https://bit.ly/3JTTVRm>